

Stratégia prevencie rizikového správania

Autori dokumentu: Mgr. Jaroslava Kolarčíková – riaditeľka školy
Mgr. Michaela Tatarková – metodička školy

Úvodný text dokumentu:

Rozhodnutie vypracovať Stratégiu prevencie rizikového správania v MŠ 9. mája bolo prijaté na základe potreby cieleného a systematického preventívneho pôsobenia na deti našej školy, ktoré nám vyplýva z platnej školskej legislatívy, najmä z vybraných ustanovení školského zákona. Novela školského zákona účinná od 1. 9. 2023 zadefinovala pre školy povinnosť poskytovania podporných opatrení s cieľom všetky deti plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať ich vedomosti, zručnosti a schopnosti. Z nich pri dvoch podporných opatreniach sa predpokladá ich poskytovanie každému dieťaťu bez predchádzajúceho vyjadrenia zamestnancov školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie: krízová intervencia a prevencia na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencia výskytu rizikového správania.

Zároveň platí, že škola na podpornej úrovni prvého a druhého stupňa poskytuje preventívnu činnosť najmä prostredníctvom pedagogických a odborných zamestnancov.

Stratégiu sme vypracovali na základe aktuálnych a relevantných dát získaných z celoslovenských či lokálnych výskumov, prieskumov, databáz a dôkladným vyhodnotením vlastných pedagogických diagnostík a problémov v jednotlivých triedach. Brali sme do úvahy nielen aktuálny stav, ale snažili sme sa predvídať aj trendy a výzvy, ktorým budú Vaše deti čeliť o niekoľko rokov.

Cieľom Stratégie je pripraviť deti našej školy najmä na to, aby vedeli čeliť nevhodnému sociálnemu tlaku, vytvárali si zdravé sociálne vzťahy, zvládali záťažové a konfliktné situácie, boli schopné predvídať následky svojho konania, v neposlednom rade, boli empatické voči svojmu okoliu. Veríme, že prijatá Stratégia v horizonte niekoľkých rokov povedie k skvalitneniu života a vzťahov Vašich detí v škole aj mimo nej a v konečnom dôsledku k ich lepšiemu uplatneniu v živote.

Na základe analýzy dostupných dát a ich odborného zhodnotenia sme identifikovali oblasti, ktoré pokladáme v školskej prevencii za najdôležitejšie alebo najviac ohrozujúce zdravý duševný vývin našich detí.

Oblasť 1): Prosociálna výchova v MŠ

Cieľ	Trieda	Časový horizont realizácie	Kto
Utvárať zdravé sebavedomie, rovnováhu medzi sebaúctou a úctou k druhým.	Všetky triedy MŠ	Školský rok	učiteľky
Rozvíjať zdravé sociálne vzťahy v kolektíve	Všetky triedy MŠ	Školský rok	učiteľky

Oblasť 2): Rozvoj oslabených kognitívnych funkcií

Cieľ	Trieda	Časový horizont realizácie	Kto
Rozvíjať sociálne zručností, vzťahy, komunikáciu, zlepšiť klímu, interpersonálne vzťahy v triede a škole	Deti z tried predškolákov	10 stretnutí október až január	CPP Sabinov
Ovládať rizikové správanie v dôsledku nezvládania plnenia úloh	Deti z tried predškolákov	10 stretnutí október až január	CPP Sabinov

Oblasť 3): Eliminácia rizikového správania

Cieľ	Trieda	Časový horizont realizácie	Kto
Prostredníctvom divadelných predstavení sprostredkovať deťom príbehy s morálnym poučením	Všetky triedy MŠ	2x počas školského roka	Amatérske detské divadlá
Prednáška so sprostredkovaním informácií k problematike prevencie rizikového správania	Deti z tried predškolákov	1x ročne	OO PZ Prešov

Zodpovední aktéri prevencie v Materskej škole 9. mája 27, Sabinov

Na úspešné dosiahnutie cieľov naplánovaných preventívnych aktivít je nevyhnutná vzájomná spolupráca a dôvera všetkých nás, aktérov vstupujúcich do prostredia školy a pôsobiach na deti.

Každý pedagogický zamestnanec našej školy má kľúčové postavenie pri realizácii prevencie a uplatňovaní pozitívnej sociálnej klímy v škole a triede. Jeho vklad spočíva predovšetkým v ústretovom vzťahu k deťom, v zdokonaľovaní a následnom uplatňovaní pedagogického majstrovstva pri ich vzdelávaní a v optimálnej komunikácii s rodičmi.

Naši odborní zamestnanci spolupracujú s pedagogickými zamestnancami školy, zabezpečujú im metodickú podporu a poradenstvo pri práci s dieťaťom, realizujú odborné činnosti smerom k deťom a ich zákonným zástupcom a vytvárajú podmienky spolupráce medzi školou, zariadeniami poradenstva a prevencie a subjektmi z iných rezortov pôsobiachimi v prostredí školy.

Sme radi, že aj zákonní zástupcovia detí školy prijímajú svoj diel zodpovednosti za výchovu a vzdelávanie dieťaťa, pričom spoločne vychádzame z očakávania, že cieľ zákonných zástupcov, zamestnancov a cieľ školy je rovnaký – vytvoriť optimálne možnosti pre rozvoj našich detí.

Legislatíva a iné dokumenty súvisiace s realizáciou prevencie v prostredí školy:

§ 130, ods. 1 Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (ďalej len „školský zákon“):
V systéme poradenstva a prevencie sa vykonáva odborná činnosť, ktorou je poradenská činnosť, psychologická činnosť, pedagogická činnosť, špeciálno-pedagogická činnosť, logopedická činnosť, liečebno-pedagogická činnosť, sociálno-pedagogická a sociálna činnosť zameraná na optimalizáciu osobnostného, intelektuálneho, psychického, sociálneho a kariérového vývinu detí od narodenia až po ukončenie prípravy na povolanie.

§ 131, ods. 1 školského zákona: Odborná činnosť podľa § 130 ods. 1 sa uskutočňuje v súlade s výkonovými a obsahovými štandardmi výchovného poradenstva prostredníctvom podporných úrovní prvého až piateho stupňa.

§ 131, ods. 2 školského zákona: Činnosti podpornej úrovne prvého stupňa vykonáva pedagogický zamestnanec, odborný zamestnanec školy a školský podporný tím. Činnosti podpornej úrovne prvého stupňa zahŕňajú pedagogickú diagnostiku, pedagogickú intervenciu, výchovné poradenstvo, kariérové poradenstvo, sociálne poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, prevenciu.

§ 131, ods. 3 školského zákona: Činnosti podpornej úrovne druhého stupňa vykonáva školský špeciálny pedagóg a odborný zamestnanec školy v spolupráci s centrom poradenstva a prevencie. Činnosti podpornej úrovne druhého stupňa zahŕňajú orientačnú diagnostiku, prevenciu, poradenstvo, intervenciu, krízovú intervenciu, terapiu, reedukáciu, metodickú podporu a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom a zákonným zástupcom alebo zástupcom zariadenia.

§ 145a, ods. 1 školského zákona: Podporným opatrením je opatrenie poskytované školou alebo školským zariadením potrebné na to, aby sa dieťa alebo žiak mohli plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti.

§ 145a, ods. 2 školského zákona: Podpornými opatreniami sú: ... (t) prevencia na podporu fyzického zdravia, duševného zdravia a prevencia výskytu rizikového správania; poskytovanie zabezpečuje škola alebo školské zariadenie.

§ 84a, ods. 2 a ods. 3 zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch: Členom školského podporného tímu je školský špeciálny pedagóg a všetci odborní zamestnanci príslušnej školy. Členmi školského podporného tímu môžu byť aj iní pedagogickí zamestnanci. Zloženie školského podporného tímu upraví riaditeľ vo vnútornom predpise po prerokovaní v pedagogickej rade, ak je zriadená.

Obsahové štandardy odborných činností v zariadeniach poradenstva a prevencie a v prostredí škôl zverejnené na webovom sídle Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

Výkonové štandardy odborných činností zverejnené na webovom sídle Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

Katalóg podporných opatrení zverejnený na webovom sídle Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.